

Samenvatting

De huidige aanpak zwerfafval van de gemeente Maastricht is sterk gericht op het achteraf schoonmaken en opruimen van de openbare ruimte. Een arbeid- en kostenintensieve aanpak. Daarbij blijkt uit de Buurtpelling 2014 dat een meerderheid van de buurten meer dan landelijk gemiddeld overlast van zwerfafval ervaart. Maastricht wil hier verandering in aanbrengen en meer preventieve acties in gaan zetten, gericht op bewustwording, gedeelde verantwoordelijkheid en duurzame oplossingen. Samenwerking met partners en bewoners is daarbij belangrijk. Deze en andere uitgangspunten zijn beschreven in de Aanpak Zwerfafval 2016-2022: een aanvullende aanpak naast de reguliere aanpak met als doel om te komen tot structurele, duurzame oplossingen voor zwerfafval. Te denken valt onder meer aan educatie, beloningsstelsel op inleveren en burgerparticipatie. Die op termijn een deel van de huidige aanpak kunnen vervangen en daarmee de kosten verlagen en het resultaat verhogen.

Beslispunten

1. In te stemmen met de Aanpak Zwerfafval 2016-2022 conform bijlage 1: een aanvullende aanpak naast de reguliere aanpak met als doel om via pilots te komen tot structurele oplossingen voor zwerfafval, waarbij de nadruk ligt op preventie middels gedragsverandering en bewustwording.

1. Aanleiding

De gemeente Maastricht heeft een schone stad hoog in het vaandel staan. Op het gebied van zwerfafval¹ kenmerkt de aanpak van de gemeente Maastricht zich vooral door opruimen van het zwerfafval dat in de openbare ruimte wordt veroorzaakt. De gemeente Maastricht besteedt daarmee op jaarbasis ruim 1,8 miljoen euro aan het opruimen van zwerfafval. Dat is ruim 15 euro per inwoner per jaar. Waarbij de afvaldruk almaar toeneemt door het groeiende aantal evenementen, zondagopenstelling, areaaluitbreidingen etc., en een tendens waarin mensen snel geneigd zijn op ongepaste manieren van hun afval af te komen (zwerfafval, dump, bijplaatsing) en de gemeente daarmee verantwoordelijk maken voor het opruimen ervan.

De normen voor wat betreft de netheid van de buitenruimte zijn verankerd in het Integraal Beleidsplan Beheer Openbare Ruimte. In 2009 is voor zwerfafval het CROW-kwaliteitsniveau A afgesproken voor het gebied binnen de singels, en CROW-niveau B voor het gebied daarbuiten². De afgelopen jaren is dit niveau veelal gerealiseerd. In de Buurtpelling van 2014 geeft een meerderheid van de buurten een voldoende (6-7) voor het schoonhouden van de openbare ruimte, maar wordt er aan de andere kant meer dan landelijk gemiddeld overlast van zwerfafval ervaren³. De huidige aanpak van zwerfafval in Maastricht is arbeidsintensief en draagt nauwelijks bij aan positief afvalgedrag van bewoners en bezoekers. Een structurele en duurzame oplossing wordt met de huidige manier van aanpak niet gevonden, terwijl deze structurele aanpak wel wenselijk is.

Om tot deze structurele aanpak te komen heeft AnteaGroup in opdracht van de gemeente Maastricht, samen met een projectgroep bestaande uit actoren binnen de organisatie en het CNME, analyse uitgevoerd naar de huidige situatie omtrent zwerfafval en de huidige knelpunten en kansen hierbinnen (bijlage 1). Op basis hiervan is gekomen tot voorliggend collegevoorstel. Dit document beschrijft een aanvullende aanpak naast de reguliere aanpak, met als doel om via pilots te komen tot structurele oplossingen voor zwerfafval, waarbij de nadruk ligt op preventie middels

¹ Zwerfafval is het deel van afval dat niet in de daarvoor bestemde containers etc terecht komt, maar in de openbare ruimte. Zwerfafval is afval dat bewust of onbewust op een plek terecht komt die daartoe niet bedoeld is, door direct of indirect toedoen van de mens, bewust of (semi-) onbewust.

² Conform landelijke methodiek zoals vastgelegd in de CROW-kwaliteitscatalogus 2013

³ In het landelijke onderzoek 'Veiligheidsmonitor 2014', blijkt dat gemiddeld 6% van de ondervraagden overlast van rommel op straat ervaart. In de Buurtpelling van de gemeente Maastricht is dat gemiddeld 12%. In slechts 3 van de 42 buurten in Maastricht ervaart 6% of minder van de ondervraagden overlast van rommel op straat. In 39 buurten wordt dus bovengemiddeld overlast van zwerfafval ervaren in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

gedragsverandering en bewustwording. Deze structurele oplossingen kunnen op termijn worden ingezet binnen de reguliere aanpak: een geleidelijke overgang naar een nieuwe aanpak meer gericht op preventie volgens een ingroeimodel. Op deze wijze kunnen de kosten en arbeidsinzet op het gebied van opruimen en handhaven naar verwachting verminderd worden, waarbij een deel van deze 'winst' ingezet dient te worden op het gebied van preventie.

2. Context

Voorliggend document beschrijft de aanpak betreffende zwerfafval. Het Beleidsplan Huishoudelijk Afval 2016-2020 beschrijft de doelstellingen en aanpak voor het huishoudelijk afval. Dit beleidsplan wordt begin 2016 vastgesteld.

De Aanpak Zwerfafval 2016-2022 heeft een nauwe relatie met het nieuw op te stellen evenementenbeleid gezien evenementen één van de hotspots vormen binnen de Aanpak Zwerfafval 2016-2022.

3. Gewenste situatie

De gemeente Maastricht gaat de komende jaren de vervuiling door zwerfafval anders aanpakken. Doel van deze aanpak is de hoeveelheid zwerfafval die in de stad ontstaat structureel te verminderen en daarmee een positieve bijdrage te leveren aan zowel de leefkwaliteit als milieudoelstellingen. Hiervoor worden maatregelen ingezet die tot doel hebben de stad schoon te houden, zowel objectief (hoeveelheid) als subjectief (de beleving van burgers en bezoekers). De gemeente heeft in de afgelopen jaren veel inzet gepleegd om haar bewoners en bezoekers een schone stad aan te kunnen bieden. In de toekomst wil de gemeente het netheidsniveau behouden maar met een andere aanpak die meer insteekt op preventieve, duurzame maatregelen en aanpak van de veroorzakers. Dit betekent een omschakeling in zowel aanpak als ook in de organisatie van de gemeente en andere betrokkenen.

De hoofddoelstelling voor de gemeente Maastricht is als volgt geformuleerd:

"Het positief oordeel van bewoners en bezoekers over de netheid van de stad neemt toe, waarbij voor het realiseren van de afgesproken kwaliteitsniveaus A (centrum) en B (rest van de stad) wordt ingezet op preventie van zwerfafval door aanpak bij de bronnen. Samenwerking met partners en sleutelspelers in de openbare ruimte draagt bij aan een zichtbaar schone stad waar samen verantwoordelijkheid voor wordt gedragen. Maastricht wordt hierdoor in de toekomst structureel schoner."

Dit betekent dat bewuste keuzes worden gemaakt in de aanpak. Belangrijkste uitgangspunt in de Aanpak Zwerfafval 2016-2022 is de verschuiving van schoonmaken achteraf, naar het voorkomen van het ontstaan van zwerfafval op voorhand. Met name preventie en de aanpak van veroorzakers staan centraal. Ook de samenwerking met partners en sleutelspelers speelt een belangrijke rol in deze aanpak. Partners, zoals bijvoorbeeld scholen, verenigingen, Centrummanagement, SIM, besturen van winkelcentra, evenementenorganisatoren, en bewoners zullen actief betrokken worden bij het concretiseren en uitvoeren van de aanpak onder andere middels dialoogsessies. Bewustwording en daarmee samenhangend gedragsverandering op de lange termijn staan bij alle acties centraal. Daarnaast worden ook de reguliere reiniging en afvalvoorzieningen verder geoptimaliseerd. Hierbij zal de gemeente zich voornamelijk richten op de specifieke doelgroepen en locaties die de grootste overlast veroorzaken: een aanpak aan de hand van zogenaamde hotspots. Op basis van de analyse is gekomen tot de volgende hotspots waar de gemeente Maastricht haar extra aanpak in eerste instantie met name op zal richten:

- Evenementen (omgeving en aanlooproutes)
- Milieuperrons
- Schoolroutes en hangplekken

De volgende maatregelen worden benoemd als eerste aanzet voor behalen van de hoofddoelstelling:

- Bewustwording en gedragsverandering voor een schone buitenruimte:
 - Crossmediale inzet (het combineren van verschillende media) van diverse educatieve en communicatieve maatregelen gericht op diverse doelgroepen zoals onderwijs, burgers en bedrijven.
 - Participatie promoten en stimuleren door dit op te bouwen vanuit de contacten in de wijken, bij evenementen en platforms als SIM en Centrummanagement, in samenwerking met de gemeente.
 - Het succes en de vooruitgang zichtbaar maken en belonen als instrument hanteren naast handhaving.
- Gericht aanpakken van hotspots met 'ongewenst afvalgedrag' (zwerfafval, bijplaatsingen, dump, vernieling) door aanpak van de veroorzakers:
 - Fysieke maatregelen in de openbare ruimte treffen (optimaliseren inrichting en voorzieningen) zodat de gelegenheid voor het vertonen van ongewenst afvalgedrag wordt weggenomen.

- Inspelen op de gebruikers, door vanuit een positieve benadering in gesprek te gaan met de omgeving van de veroorzakers of de veroorzakers zelf.
- Aanvullende inzet op de locaties van afvalcoaches, jongerenwerkers en dergelijke met als doel in contact te komen met de veroorzakers en zijn of haar motieven.
- Optimalisatie reiniging:
 - Huidige afvalbakken verbeteren door in te spelen op de gebruikers en door de voorzieningen beter af te stemmen op de locaties.
 - Het huidige netheidsniveau voortzetten maar daarbinnen bekijken of de methoden, planning en ook de afstemming kan verbeteren.
 - In combinatie met de aanpak van hotspots de plekken met veel inzet aanpakken, door bijvoorbeeld samen met overige actoren afspraken te maken over reiniging en afvalvoorzieningen.
- Bijdrage leveren aan de circulaire economie:
 - Onderzoeken op welke wijze de gemeente het zwerfafval uit de openbare ruimte in kan zetten als grondstoffen.
 - Aansluiten bij (landelijke) proefprojecten voor de gescheiden inzameling van zwerfafval middels bijvoorbeeld een beloningssysteem.

Deze maatregelen zullen in dialoogsessies met betrokkenen en burgers (burgerparticipatie) geconcretiseerd worden en in de vorm van pilots in de praktijk gebracht worden. Voor wat betreft de hotspots wordt hierbij in grote lijnen gedacht aan de volgende acties en maatregelen:

- Pilot met beloningssystemen voor kleine flesjes, blikjes en andere drankverpakkingen langs schoolroutes.
- Pilot bij x-aantal evenementen om te komen tot interventies die de zwerfafval-problematiek verminderen.
- Start programma CNME met een mix aan middelen op het gebied van educatie en preventie onder jongeren.
- Integrale aanpak milieuperrons met onder andere maatregelen om de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van de buurt te vergroten.

Doorkijk naar 2022

In 2022 zijn de huidige hotspots aangepakt door een gezamenlijke aanpak van de gemeente in combinatie met de lokaal betrokkenen op deze hotspots. Inzet op gedragsverandering staat centraal. Voor de hotspots in de wijken zijn afspraken gemaakt met de betrokkenen in de omgeving en indien nodig, zijn de hotspots aangepast door bijvoorbeeld voorzieningen te optimaliseren of aanpassingen in de inrichting te doen. In deze samenwerking wordt vooral ingezet op de preventie van afval met als gewenst resultaat minder vervuiling. Voor vervuiling op specifieke piekmomenten (evenementen, binnenstad e.d.) zijn goede afspraken gemaakt over de wijze waarop, en door wie, zwerfafval wordt voorkomen, waarbij de feitelijke probleemhouders vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een belangrijke bijdrage leveren.

De campagnes en educatieprogramma's zorgen ervoor dat alle inwoners, maar ook bezoekers en werknemers, in contact komen met de goede normen waar Maastricht voor staat. De schone stad met eigen verantwoordelijkheid staat centraal. Dit komt terug in de lokale uitingen, tijdens evenementen, op het wagenpark van de reiniging en uiteraard in de educatieprogramma's op de diverse onderwijsinstellingen. Alle informatie over een schone stad is eenvoudig te raadplegen via internet en interactieve media. Hiermee krijgen bewoners en bezoekers de basiskennis eenvoudig aangereikt, waarmee de eerste stap richting positief gedrag is gezet.

De reiniging in 2022 is met name ingestoken op het waarborgen van een schone stad binnen de geldende afspraken. De invulling is hierbij deels verschoven van reinigen naar meer adviseren, ondersteunen, controleren en bijsturen. Vooral de praktijkervaring van de reiniging is cruciaal in het continu verbeteren van de aanpak van vervuiling.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De aanpak draagt op verschillende manieren bij aan duurzaamheid. Zo vergroot de aanpak de bewustwording over het eigen consumptie- en afvalgedrag van de inwoners van Maastricht, en zet tevens in op gedragsverandering op dit vlak: bewuster/zuiniger omgaan met (schaarse) grondstoffen en het op juiste wijze recyclen/ontdoen van afval. In de openbare ruimte leidt dit tot vermindering van zwerfafval.

Dit draagt niet alleen bij aan een schonere leefomgeving voor de inwoners van Maastricht, maar leidt ook tot een vermindering van de negatieve milieueffecten als gevolg van zwerfafval in de openbare ruimte. Op deze wijze wordt een positieve bijdrage geleverd aan de milieudoelstellingen en de grondstoffenschaarste.

5. Effect op de openbare ruimte

De Aanpak Zwerfafval 2016-2022 is erop gericht om de hoofddoelstelling zoals geformuleerd te behalen. Hiermee neemt het oordeel van bewoners en bezoekers over de netheid van de stad toe en worden de afgesproken (CROW)kwaliteitsniveaus gerealiseerd. Dit draagt bij aan een zichtbaar schone(re) openbare ruimte.

6. Personeel en organisatie

Op korte termijn vinden hier geen veranderingen plaats.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

De gemeente Maastricht kan van 2013 tot en met 2022 een vergoeding voor de extra aanpak van zwerfafval ontvangen. Deze vergoeding komt voort uit de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 waarin het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Vereniging Nederlandse Gemeenten en de Verpakkingsindustrie hebben afgesproken dat gemeenten jaarlijks 20 miljoen euro ontvangen voor extra inzet voor preventie en aanpak van zwerfafval. Dit bedrag wordt middels een jaarlijks vast te stellen verdeelsleutel verdeeld over de gemeenten. Vooralsnog komt dit voor de gemeente Maastricht gemiddeld neer op € 145.000 excl. btw per jaar. Deze vergoeding mag enkel worden ingezet voor extra maatregelen op het gebied van zwerfafval en inzet van de vergoeding dient jaarlijks aangevraagd en verantwoord te worden. In 2013 tot en met 2015 is jaarlijks € 145.000,- excl. btw ontvangen. Waarvan ongeveer € 300.000 verantwoord is als subsidiabele kosten richting de subsidieverstrekker. Voor de komende zeven jaar zet de gemeente Maastricht deze vergoeding in voor de voorliggende Aanpak Zwerfafval 2016-2022 om zodoende te komen tot nieuwe oplossingen voor de zwerfafvalproblematiek. Ook het resterende budget van de jaren 2013 tot en met 2015 is gereserveerd (vooruitontvangen subsidies) voor de voorgestelde maatregelen.

Voorliggend document fungeert daarmee als kaders voor strategische en verantwoorde inzet van de vergoeding extra aanpak zwerfafval. De subsidie-inkomsten zijn kaderstellend voor de uitvoering van de extra aanpak zwerfafval.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

De Aanpak Zwerfafval 2016-2022 is in samenwerking met de projectgroep tot stand gekomen. Hierin zijn verschillende disciplines en het CNME vertegenwoordigd. De Aanpak Zwerfafval 2016-2022 is onder andere gebaseerd op informatie uit de Buurtpeiling 2014.

11. Voorstel

1. In te stemmen met de Aanpak Zwerfafval 2016-2022 conform bijlage 1: een aanvullende aanpak naast de reguliere aanpak met als doel om via pilots te komen tot structurele oplossingen voor zwerfafval, waarbij de nadruk ligt op preventie middels gedragsverandering en bewustwording.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Een aanpak bij de bron en inzet op gedragsverandering, bewustwording en gedeelde verantwoordelijkheid vergroot de noodzaak van communicatie en participatie met de betrokkenen en niet op de laatste plaats de bewoners. De aanpak zoals in voorliggend document geformuleerd en de eerste indicatie van maatregelen hierbij zullen in een dialoogproces verder aangescherpt worden met de betrokkenen per pilot.

Evaluatie per pilot

Om het effect van de pilots te meten vindt er vooraf 0-meting plaats en worden de pilots achteraf geëvalueerd. Per pilot zullen samen met de betrokkenen Kritische Prestatie Indicatoren (KPIs) opgesteld worden op basis waarvan de evaluatie plaats zal vinden. Deze KPI's per pilot te samen dienen bij te dragen aan de hoofddoelstelling.

Evaluatie van de Aanpak Zwerfafval 2016-2022

Naast een evaluatie per pilot zal op twee evaluatiemomenten de aanpak geëvalueerd worden en op basis daarvan terugkoppeling met het college plaatsvinden over welke maatregelen in de reguliere aanpak zwerfafval opgenomen kunnen worden.

Ook voor deze evaluatie zal gewerkt worden met een 0-meting en twee evaluatiemomenten in 2018 en 2022 gekoppeld aan de schouwresultaten op basis van de CROW-normen en de Buurtpeiling, waarvoor geldt:

1. Het oordeel van de burgers over de netheid moet de komende jaren positiever worden, waarbij in 2020 het volgende bereikt is:
 - a. in alle buurten tenminste een rapportcijfer 6 wordt gerealiseerd
 - b. het totaal gemiddelde van alle buurten scoort een 7,0.
2. Het percentage burgers dat overlast ervaart van rommel op straat:
 - a. is in 2020 in alle wijken onder de 20% gedaald (nu in 13 buurten meer dan 20%)
 - b. is in de wijken waar dat in 2014 reeds onder de 20% lag minimaal gestabiliseerd en bij voorkeur verder gedaald tot een gemiddelde van maximaal 6%.

Voor wat betreft de 0-meting wordt hiervoor de Buurtpeiling 2014 gebruikt en zal hierbij waar mogelijk aangesloten worden bij de 0-meting die in het kader van het overkoepelende Afvalbeleid 2016-2020 eind 2015/begin 2016 wordt uitgevoerd, waarbij het onderdeel zwerfafval expliciet wordt meegenomen.

Op basis van de evaluatie in 2018 en 2022 ontvangt uw college een voorstel voor de verdere aanpak van zwerfafval.

Aanpak zwerfafval

Ambities en stappenplan aanpak zwerfafval 2015-2022

projectnr. 268993
revisie 4.2
19 augustus 2015

auteur(s)

Mark van den Kieboom

Opdrachtgever

Gemeente Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

datum vrijgave	beschrijving revisie 4.2 Definitief concept na opmerkingen projectgroep aug. 2015	goedkeuring M.vd.Kieboom	vrijgave B.deJong
----------------	---	-----------------------------	----------------------

Projectgroep bestaande uit:

Ellen Logtens
Weike Medendorp
Sabine Bosch
John Janssen
Pieter van der Waa
Michel Schlösser
Ingrid Machiels
Rick van den Boorn
Lara Klaassen (CNME)
Mark van den Kieboom e.a.

Tekstbijdragen:

Antea Group

Datum van uitgave:

Augustus 2015

Contactadres:

Mijnweg 3
6167 AC GELEEN
Postbus 17
6160 AA GELEEN

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	2
2	Aanpak zwerfafval op hoofdlijn	4
2.1	Visie Anteagroup op aanpak zwerfafval	4
2.2	Korte Impressie van de huidige situatie en aanpak	4
2.3	Doelstellingen van de gemeente Maastricht	9
2.4	Volgen van ontwikkelingen: KPI's	11
3	Stappenplan realiseren doelstellingen	12
3.1	Gefaseerde aanpak	12
3.2	Fase A: Prioriteiten bepalen en uitstippelen aanpak	12
3.3	Fase B: aanpakken ontbrekende schakels, opzetten pilots	14
3.3.1	<i>Optimalisatieplan afvalvoorzieningen & inrichting</i>	<i>14</i>
3.3.2	<i>Communicatieplan en -campagne</i>	<i>14</i>
3.3.3	<i>Educatie & Participatie</i>	<i>15</i>
3.3.4	<i>Evenementen & afval</i>	<i>16</i>
3.3.5	<i>Aanpakken hotspots met hoogste prioriteit</i>	<i>16</i>
3.3.6	<i>Aanvullen KPI's en Monitoring</i>	<i>16</i>
3.4	Fase C: Structurele aanpak uitrollen	16
4	Resultaat: een doorkijk naar 2022	17
	Bijlage 1: Resultaten buurtpeiling rapportcijfer	18
	Bijlage 2: Resultaten buurtpeiling '% ervaart overlast'	19
	Bijlage 3: hotspots	20

1 Inleiding

Aanleiding

De gemeente Maastricht heeft een schone stad hoog op de agenda staan. Dit is verankerd in het Integraal Beleidsplan Beheer Openbare Ruimte, inclusief de financiële herijkingsnota's IBOR. Dat vertaalt zich naar een huidig beeld waarin de stad op de meeste momenten een schone aanblik biedt. De inzet richt zich daarbij momenteel vooral op het schoonhouden van de buitenruimte door te reinigen. Maastricht wil hier verandering in aanbrengen en meer preventieve acties in gaan zetten. Hiervoor wil de gemeente om te beginnen een document met doelstellingen en een meerjarenactieplan formuleren, zodat met een heldere opdracht de komende jaren gewerkt kan worden aan het bereiken van de doelstellingen. Bovendien wil de gemeente met dit plan een focus leggen voor de inzet van de Vergoeding Aanpak Zwerfafval 2013-2022, zodat deze middelen bewust en met een duidelijk doel worden besteed.

De gemeente heeft Antea Group gevraagd een aanpak en meerjarenplan te formuleren, in samenspraak met actoren uit de organisatie. In dit document is de eerste stap beschreven waarmee Maastricht aan de slag gaat, om de doelstellingen te realiseren.

Probleemstelling

De gemeente Maastricht heeft in 2014 een buurtpeiling uitgevoerd. Uit de peiling blijkt dat in bijna alle buurten meer dan (landelijk) gemiddeld¹ overlast van zwerfafval wordt ervaren. Aan de andere kant wordt in het merendeel van de buurten wel een voldoende gegeven voor het schoonhouden van de openbare ruimte. Maastricht besteedt op jaarbasis ruim 1,8 miljoen euro aan het opruimen van zwerfafval. Dat is ruim 15 euro per inwoner per jaar. De vervuilingdruk van zwerfafval neemt daarbij alsnog toe, hetgeen deels is toe te schrijven aan de toename van het aantal evenementen. Deze evenementen zorgen tijdens en na het evenement op en rondom de locaties voor extra vervuiling door zwerfafval. De huidige aanpak van zwerfafval in Maastricht is arbeidsintensief en draagt nauwelijks bij aan positief afvalgedrag van bewoners en bezoekers. Een structurele oplossing wordt met de huidige manier van aanpak niet gevonden, terwijl deze structurele aanpak wel wenselijk is.

Omschrijving zwerfafval:

De beschrijving van zwerfafval luidt:

"Zwerfafval is afval dat bewust of onbewust op een plek terecht komt die daartoe niet bedoeld is, door direct of indirect toedoen van de mens, bewust of (semi-) onbewust".

Onder zwerfafval verstaan we in dit document onder andere:

- Verpakkingsmateriaal van drank en snoep (blikjes, glazen flesjes, plastic flesjes, snoepwikkels, zakken van o.a. chips)
- Restanten van etenswaren (o.a. fastfood, take-away, fruit-afval)
- Papier zoals kranten, reclamefolders, flyers, verpakking, dozen
- Rookwaren (peuken, filters en pakjes sigaretten)
- Kauwgom
- ...et cetera

Dit zwerfafval beïnvloedt de mening van mensen, levert overlast op en het zwerfafval trekt extra zwerfafval en andere vervuiling aan. Het zwerfafval moet nadat het in de openbare ruimte terecht is gekomen opgeruimd worden, waarmee kosten en inspanning gemoed zijn, onder andere van de gemeente. Naast overlast en inspanning om op te ruimen, heeft de aanwezigheid van zwerfafval direct

¹ In het landelijke onderzoek 'Veiligheidsmonitor 2014', blijkt dat gemiddeld 6% van de ondervraagden overlast van rommel op straat ervaart. In slechts 3 van de 42 buurten in Maastricht ervaart 6% of minder van de ondervraagden overlast van rommel op straat. In 39 buurten wordt dus bovengemiddeld overlast van zwerfafval ervaren in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

en/of indirect relatie met gevoelens van onveiligheid en is het een aanwijzing dat op die plek normoverschrijdend gedrag plaatsvindt, wat impact heeft op de passanten van die plek.

Doel van dit document

In dit document wordt op hoofdlijn de huidige situatie en knelpunten beschreven en worden de doelstellingen voor de aanpak van zwerfafval in 2022 geformuleerd en een stappenplan voor de komende periode. Dit document vormt daarmee de kapstok waaraan concrete acties voor de komende jaren worden opgehangen. Dit document is kaderstellend en geeft aan in welke richting acties ondernomen worden.

Stimulans vanuit Vergoeding Aanpak Zwerfafval

Voor de uitvoering van het meerjarenplan wil Maastricht gebruik maken van de vergoeding aanpak zwerfafval op basis van de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022. Deze vergoeding wordt door Stichting Afvalfonds Verpakkingen uitgekeerd voor de extra aanpak van zwerfafval binnen de gemeente. De vergoeding betreft € 1,19 per inwoner per jaar en wordt ontvangen na het jaarlijks indienen van een plan van aanpak bij Nedvang (uitvoeringsorganisatie namens Afvalfonds Verpakkingen). De gemeente Maastricht ontvangt jaarlijks circa € 145.000 aan vergoeding tot en met het jaar 2022. De doelstellingen en acties uit het stappenplan kunnen, voor zover het extra of vernieuwende activiteiten betreft, worden ondersteund met deze vergoeding. De jaarlijkse aanvraag van deze vergoeding wordt getoetst op relevantie en er vinden steekproeven plaats betreft de daadwerkelijke besteding. Vanuit dat perspectief is het belangrijk dat de acties onderdeel uitmaken van structurele verbeteringen in de aanpak, die in dit plan worden verwoord.

Relatie met huishoudelijk afval en grof vuil, bijplaatsingen en illegale dump

In de aanpak van zwerfafval wordt vaak en al snel de relatie gelegd met huishoudelijk afval, grof vuil en bijplaatsingen/ illegale dump. Onder meer omdat de problemen zich in veel gevallen op dezelfde locaties en in dezelfde buurten voor doen. Zwerfafval is daarbij een afgeleid probleem, dat ontstaat door bijvoorbeeld verwaaiing van bijplaatsingen. Daarnaast zijn de doelgroepen bij de aanpak van zwerfafval lang niet altijd dezelfde als bij illegale dump/bijplaatsingen. De relatie tussen deze onderwerpen is aanwezig maar ambities, acties en oplossingen omtrent het huishoudelijk afval worden in deze notitie niet primair meegenomen. Vanuit de aanpak van hotspots, die als uitvloeiing van de aanpak van zwerfafval wordt opgepakt, komen verbeteringen naar voren die inzicht geven in mogelijke oplossingen voor bijplaatsing en illegale dump.

Eind 2015 wordt in de gemeente nieuw beleid betreft huishoudelijk afval vastgesteld, waarin onder andere de huidige situatie wordt geëvalueerd. Uiteraard worden bevindingen die in het kader van het zwerfafval worden verzameld, als input gebruikt voor het nieuwe beleidsplan huishoudelijk afval en vice versa.

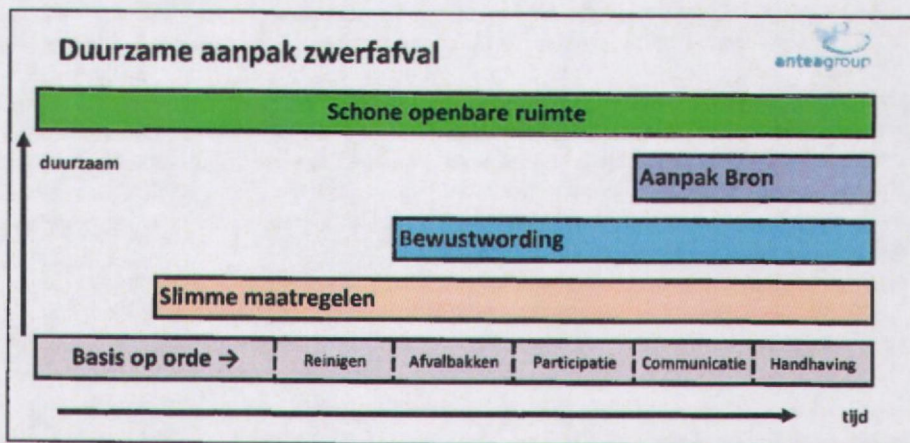
2 Aanpak zwerfafval op hoofdlijn

De gemeente Maastricht gaat de komende jaren de vervuiling door zwerfafval anders aanpakken. Doel van deze aanpak is de hoeveelheid zwerfafval die in de stad ontstaat structureel te verminderen. Hiervoor worden maatregelen ingezet die tot doel hebben de stad schoon te houden, zowel objectief (hoeveelheid) als subjectief (de beleving van burgers en bezoekers). De gemeente heeft in de afgelopen jaren veel inzet gepleegd om haar bewoners en bezoekers een schone stad aan te kunnen bieden. In de toekomst wil de gemeente het netheidsniveau behouden maar met een andere aanpak die meer insteekt op preventieve maatregelen en aanpak van de veroorzakers. Dit betekent een omschakeling in zowel aanpak als ook in de organisatie van de gemeente en andere betrokkenen.

2.1 Visie Antea Group op aanpak zwerfafval

De aanpak van zwerfafval berust op een aantal thema's die samen een efficiënte aanpak van zwerfafval betekenen. De wens van de gemeente vraagt een stappenplan richting de ontwikkeling van een duurzame aanpak. Afhankelijk van de situatie, de gebieden waarop ingezet wordt en/of de specifieke doelgroepen is een aanpak nodig die zowel gemeentebreed als op specifieke plekken en doelgroepen ingezet kan worden. Onderstaande figuur toont de visie van Antea Group, waarin de hoofdlijn voor een duurzame aanpak van zwerfafval staat beschreven.

Met deze visie wordt de voorwaarde om in te zetten op 'extra aanpak', zoals in de subsidieregeling staat vermeld, ingevuld. Stap voor stap wordt in de komende jaren de aanpak op orde gebracht, worden initiatieven uitgerold, geëxperimenteerd en worden successen breder uitgerold.

Aanpak van zwerfafval: een stappenplan richting een duurzaam schone buitenruimte

2.2 Korte impressie van de huidige situatie en aanpak

De gemeente Maastricht is een grote stad met een grote aantrekkingskracht zowel regionaal, vanuit geheel Nederland als op bezoekers uit Duitsland en België. Met name de binnenstad kent veel activiteiten en evenementen het gehele jaar door. Bovendien kent Maastricht een groot aantal onderwijsinstellingen van alle opleidingsniveaus, waardoor een grote groep scholieren en studenten in de stad te vinden is. De opbouw van de wijken is divers. Naast de oude, historische binnenstad zijn de wijken en buurten van Maastricht divers van aard, betreft stedenbouwkundige opzet, leeftijd van ontwikkeling als ook wat betreft de sociale klasse. Iedere wijk en buurt heeft hierdoor zijn eigen karakter met bijbehorende kernwaarden, maar ook problemen en aandachtspunten, wat in een succesvolle en situationele aanpak van zwerfafval aandacht vraagt.

Op het gebied van de aanpak zwerfafval kenmerkt de aanpak van de gemeente Maastricht zich vooral door een mentaliteit van opruimen van het zwerfafval dat in de stad wordt veroorzaakt. Deze aanpak kunnen we typeren als een 'huishoudstermodel'. In 2009 is voor zwerfafval het kwaliteitsniveau A (conform landelijke methodiek zoals is vastgelegd in de CROW-kwaliteitscatalogus 2013) afgesproken voor het gebied binnen de singels en niveau B voor buiten de singels.

De letterlijke tekst uit de begroting:

"De basistaak voor het schoonhouden van de openbare ruimte, is gericht op minimaal CROW-kwaliteitsbeeld A binnen de singels en minimaal CROW-kwaliteitsbeeld B buiten de singels."

Monitoring van resultaat

De afgelopen jaren is dit niveau veelal gerealiseerd, maar niet overal. Uit de monitoringsgegevens die voortkomen uit de maandelijkse kwaliteitsmetingen blijkt dat de kwaliteit van de reiniging 'veelal een A tot B-kwaliteit scoort'. Daarbij wordt als kanttekening geplaatst dat in 'Centra' weliswaar een hogere totaalscore aan de reiniging wordt toegekend dan in de woongebieden, maar dit is niet voor alle meetonderdelen van toepassing. Bijvoorbeeld zwerfafval op verharding en vulgraad van afvalbakken scoren in 'Centra' duidelijk minder goed dan in de andere gebieden van Maastricht. Dit betekent dat het kwaliteitsbeeld A niet altijd en overal wordt gerealiseerd. In de rapportage 'Monitoring Beeldkwaliteit Openbare Ruimte Maastricht 2014' staan de resultaten nader uitgewerkt en onderbouwd.

Buurtpeiling 2014

Uit de buurtpeiling welke in 2014 is uitgevoerd, blijkt hoe men momenteel denkt over de netheid van de openbare ruimte. Uit deze cijfers (in bijlage 1 en 2 de totale overzichten) blijkt dat in veel wijken het schoonhouden van de openbare ruimte een rapportcijfer 6 of 7 scoort. Er zijn enkele buurten waar een lager rapportcijfer wordt gescoord. Dit zijn Bosscherveld en Lanakerveld. Rapportcijfers van 8 of hoger zijn in de buurtpeiling niet gescoord.

Op de vraag 'ervaart u overlast van rommel op straat' variëren de resultaten behoorlijk tussen de buurten (tussen de 2 en 64%). In slechts een enkele buurt is het percentage klein (< 6 %) zoals bijvoorbeeld in Biesland en Campagne. In de meeste wijken ervaart 10 tot 30% van de ondervraagden overlast. De buurten Mariaberg, Bosscherveld en Meerssenhoven springen erboven uit. Daar ervaart meer dan eenderde van de mensen overlast door rommel op straat. De exacte uitleg van 'rommel op straat' is een vrij breed begrip en niet duidelijk af te kaderen. Vergeleken met andere oorzaken van overlast waar in de buurtpeiling naar is gevraagd (vernield straatmeubilair, bekladderde muren/gebouwen en hondenpoep) staat zwerfafval op de tweede plaats. Alleen hondenpoep scoort hoger.

In het landelijke onderzoek 'Veiligheidsmonitor 2014', bedraagt de overlast van rommel op straat gemiddeld ongeveer 6%. Dit betekent dat in het merendeel van de buurten van Maastricht de ervaren overlast duidelijk hoger ligt dan landelijk gemiddeld ervaren wordt.

Meldingen-analyse 2011-2014:

De burgers van Maastricht kunnen meldingen betreffende de openbare ruimte doorgeven via de website, telefoon of sinds eind 2013 via de Buiten-beter app. Deze worden centraal verzameld en gekoppeld aan een specifieke categorie waar de melding betrekking op heeft. In totaal zijn in de periode tussen 2011 en 2014 jaarlijks globaal tussen 11.000 en 14.000 meldingen binnengekomen. In 2014 betrof het aantal meldingen dat met zwerfafval te maken heeft 425, ongeveer 5,5% van het totaal en een aanzienlijke stijging met de jaren ervoor. Overige meldingen gerelateerd aan afval gingen vooral over huishoudelijk afval, aanvraag van containers, verkeerd aangeboden afval, steringen op milieuperrons en dergelijke. In onderstaand overzicht is het aantal meldingen over zwerfafval en afvalbakken in de periode 2011-2014 weergegeven. Hieruit valt op te maken dat de meldingen betreffende zwerfafval in 2014 aanzienlijk hoger liggen dan in de jaren ervoor, terwijl het totaal aantal meldingen juist is gedaald.

Meldingen zwerfafval en totaal aantal meldingen

	2011	2012	2013	2014
Ledigen afvalbakken	158	215	122	95
Papierprikken (zwerfvuil)	273	242	230	425
Schoonhouden milieuperrons	67	51	46	110
Totaal zwerfafval	498	508	398	630
Totaal meldingen	12803	12024	11140	11410
% zwerfafval van totaal	3,9%	4,2%	3,6%	5,5%

Tabel overzicht meldingen 2011-2014

Wijze van aanpak op dit moment

In het realiseren van de ambities wordt met name ingezet op het reinigen van de stad, aangevuld met het plaatsen van afvalbakken waarin mensen hun vuil kwijt kunnen. Deze fysieke acties zorgen dat eventuele vervuiling snel wordt verwijderd als het eenmaal ontstaan is. Jaarlijks wordt een bedrag van € 1.882.900 (bron begroting 2015) uitgegeven aan opruimen van zwerfafval. Daarnaast wordt ook bij het ledigen en onderhouden van afvalbakken een bijdrage geleverd aan het schoonhouden van de stad.

De gemeente heeft de afgelopen jaren verbeteracties doorgevoerd in het bestand afvalbakken. Ook zijn de voorzieningen geïnventariseerd. Uit reacties en metingen blijkt dat op gebied van de afvalbakken nog veel winst te halen valt. Diverse afvalbakken worden bijvoorbeeld misbruikt voor afvaldump. Daarnaast blijkt uit een sorteeraanlyse in 2015 dat 20% van het afval in de openbare afvalbakjes geschikt is voor hergebruik (plastic, oud papier/karton, metaal, hout en apparaten).

Op de aspecten participatie en communicatie (waaronder educatie) is de huidige inzet minimaal. Toezicht en handhaving vindt vooral preventief plaats bij evenementen. De samenhang tussen diverse initiatieven is beperkt aanwezig.

De kwaliteitsniveaus die in 2009 zijn vastgesteld, worden vanuit de politiek nog steeds als ambitieniveau aangehouden, ondanks dat de afgelopen jaren de kosten voor het realiseren van dit niveau gestegen zijn, onder andere door toename van het aantal evenementen (en bezoekers), areaaluitbreidingen en een tendens waarin mensen snel geneigd zijn op ongepaste manieren van hun afval af te geraken (zwerfafval, dump, bijplaatsing) waarmee men, bewust of onbewust, negatief gedrag vertoont en de gemeente verantwoordelijk maakt voor het opruimen.

Een greep uit reeds uitgevoerde/ opgestarte initiatieven:

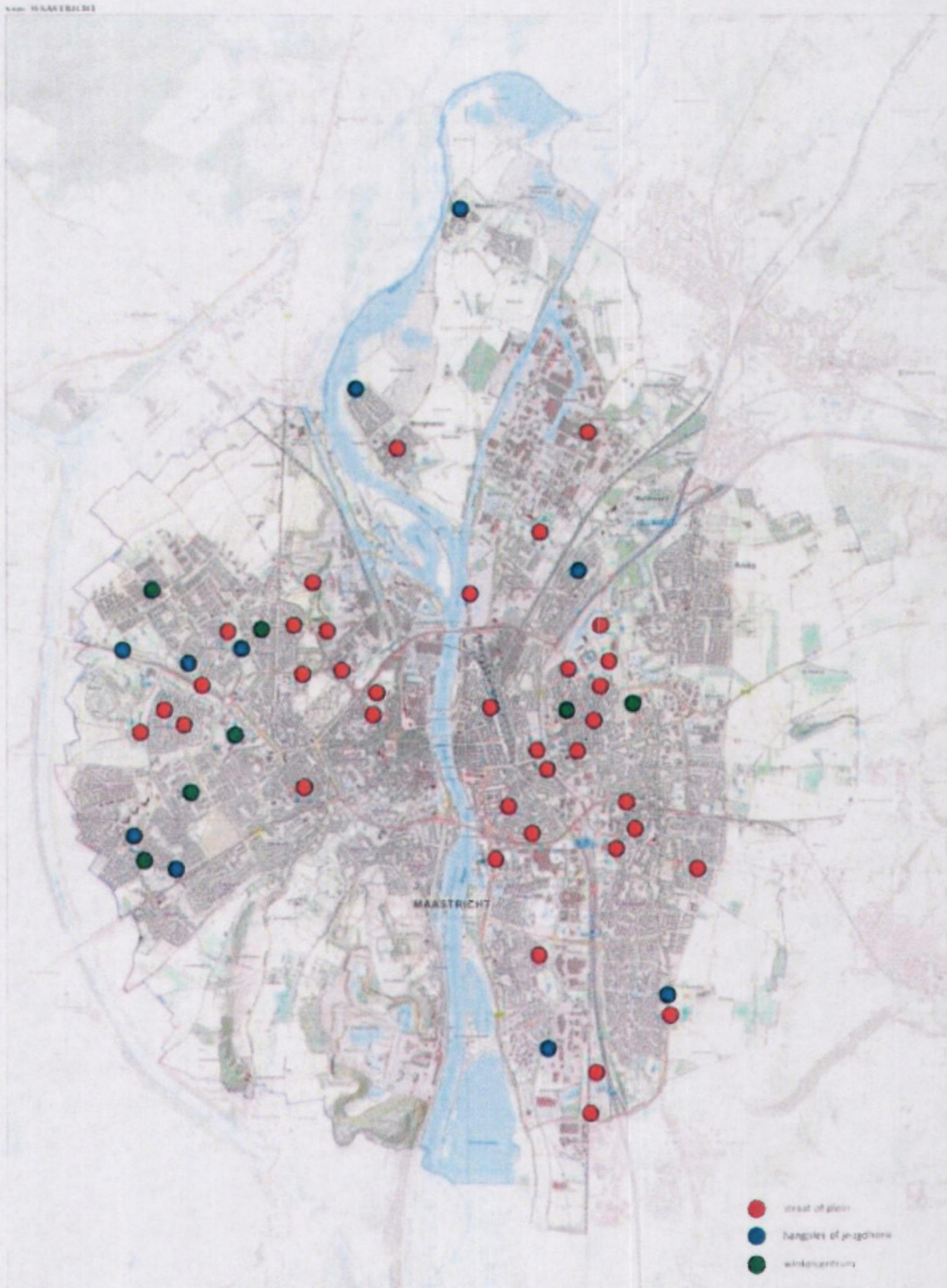
- Beleidsmatige monitoring & monitoring milieuperrons
- Educatie door CNME op basisscholen
- Notitie burgerparticipatie
- Aanpak bijplaatsingen milieuperrons
- Schone Maas-project
- Parkrangers
- Mobiele milieuparkjes bij vrijmarkt Koningsdag
- Diverse buurtinitiatieven voor het opruimen van zwerfafval en groenonderhoud, o.a. in Jekerkwartier, Boschstraatkwartier en Malberg.

Grootste problemen/ aandachtspunten op dit moment:

Uit diverse bronnen komt informatie naar voren over de hotspots en probleemlocaties die op dit moment in de stad aanwezig zijn:

- Uit de cijfers van de buurtpeiling 2014 blijkt dat in de buurten Bosscherveld en Lanakerveld het schoonhouden van de openbare ruimte een onvoldoende scoort;
- In de wijken Mariaberg, Bosscherveld en Meerssenhoven ervaart meer dan eenderde van de bewoners veel overlast van rommel op straat;
- Uit informatie van de prikploegen van de MTB komen diverse hotspots naar voren (zie ook onderstaande kaart):
 - Binnenstad en aanlooproutes tijdens/na evenementen;
 - Winkelcentra & directe omgeving (o.a. Malberg, Daalhof en Caberg en Wittevrouwenveld);
 - Milieuperrons (meestal anonieme perrons gelegen op plekken met weinig sociale controle);
 - Schoolroutes tussen middelbare scholen en verkooppunten/openbaar vervoerlocaties, zoals scharnerweg, Heerdergroenstraat en omgeving (Leeuwenborgh), Demertstraat, Rijksweg, Limburglaan, Veldstraat/lyceumpad (Porta Mosana) en de routes naar St. Maartencollege;
 - Hangplekken jeugd zoals aan de Rijksweg naast de sportkooi, aan de Molensingel in het parkje naast de sportkooi en de hondenuitlaatplek, aan de Bovenstraat Borgharen, de Stuijkensweg Itteren, het Aureliushof en het Vennepark;
 - Parkeerplaatsen zoals De Geusselt en de molen aan de Rijksweg.

Voor de volledige lijst van hotspots wordt verwezen naar bijlage 3.

Hotspots zwerfafval

2.3 Doelstellingen van de gemeente Maastricht

Hoofddoelstelling

“Het oordeel van bewoners en bezoekers over de netheid van de stad neemt toe, waarbij voor het realiseren van de afgesproken kwaliteitsniveaus A (centrum) en B (rest van de stad) wordt ingezet op preventie van zwerfafval door aanpak bij de bronnen. Samenwerking met partners en sleutelspelers in de openbare ruimte draagt bij aan een zichtbaar schone stad waar samen verantwoordelijkheid voor wordt gedragen. Maastricht blijft hierdoor in de toekomst structureel schoner.”

De genoemde hoofddoelstelling betekent dat bewuste keuzes worden gemaakt in de aanpak. Met name preventie, bewustwording en de aanpak van veroorzakers staat centraal. Daarnaast worden de professionele partners en ook bewoners actief betrokken. Bewustwording en daarmee samenhangend gedragsverandering op lange termijn staan bij alle acties centraal. Hiermee wordt een omschakeling bereikt die een duurzaam karakter heeft op de lange termijn, doordat een combinatie van het meer gescheiden inzamelen van het zwerfafval, het inzetten op bewustwording door communicatie, educatie en uitbreiden van participatieprojecten wordt ingezet. Daarnaast worden ook de reguliere reiniging en afval-voorzieningen verder geoptimaliseerd. Hierbij richt de gemeente zich met de acties en maatregelen voornamelijk op specifieke locaties en doelgroepen die de grootste overlast veroorzaken. Deze zijn op basis van beschikbare informatie globaal in beeld en worden verder uitgewerkt.

Speerpunten:

De gemeente heeft de volgende doelstellingen benoemd in de aanpak van zwerfafval in de komende jaren, als onderbouwing van de hoofddoelstelling:

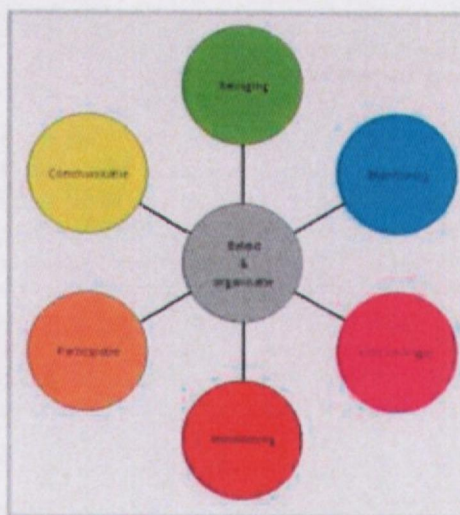
1. **Bewustwording en gedragsverandering voor een schone buitenruimte:** bij bewoners en bezoekers bewustwording creëren en gedragsverandering bereiken door het opzetten van (educatieve) projecten, zichtbare acties en door gebruik te maken van burgerkracht, waardoor de eigen verantwoordelijkheid van burgers en andere actoren wordt vergroot voor het schoonhouden van de omgeving. Hieronder behoren o.a.:
 - a. *Crossmediale inzet van diverse educatieve en communicatieve middelen om zo de bewustwording te vergroten, gericht op diverse doelgroepen zoals onderwijs, burgers en bedrijven.*
 - b. *Participatie promoten en stimuleren door dit op te bouwen vanuit de contacten in de wijken, bij evenementen en in combinatie met de sociale verantwoordelijkheden van de gemeente.*
 - c. *Het succes en de vooruitgang zichtbaar maken en belonen als instrument hanteren naast handhaving.*
2. **Gericht aanpakken van hotspots met 'ongewenst afvalgedrag' (zwerfafval, blijplaatsingen, dump, vernieling) door aanpak van de veroorzakers:** de gemeente zet in op de duurzame aanpak van probleemlocaties en specifieke doelgroepen waardoor de verantwoordelijkheid bij de veroorzakers wordt gelegd, met een aanpak op maat, direct richting de veroorzakers of indirect door afspraken met of beïnvloeding van de omgeving. Hiervoor worden naast reiniging vooral communicatie, participatie, coaching en (positieve) handhaving ingezet, waarmee structurele bewustwording en daarmee samenhangend gedragsverandering van de veroorzakers wordt nagestreefd. Hieronder behoren o.a.:
 - a. *Fysieke maatregelen in de openbare ruimte treffen (aanpassen inrichting, aanbrengen voorzieningen) zodat de gelegenheid voor het vertonen van ongewenst afvalgedrag wordt weggenomen.*
 - b. *Inspelen op de gebruikers, door vanuit een positieve benadering in gesprek te gaan met de omgeving van de veroorzakers of de veroorzakers zelf.*
 - c. *Aanvullende inzet op de locaties van afvalcoaches, jongerenwerkers e.d. met als doel in contact te komen met de veroorzakers en zijn/haar motieven.*

3. **Optimalisatie reiniging:** de huidige ambities voor het netheidsniveau in de stad realiseren en daarbij de reinigingsinzet en het voorzieningenniveau (afvalbakken) optimaliseren in het reguliere onderhoudswerk én tijdens bijzondere situaties zoals evenementen en koopzondagen. Daarnaast worden hier ook burgerinitiatieven bij betrokken, zodat ook samen met de inwoners en overige spelers de reiniging wordt georganiseerd en afgestemd. Hieronder behoren o.a.:
 - a. *Huidige afvalbakken (plaatsing, typen) verbeteren door in te spelen op de gebruikers en door de voorzieningen beter af te stemmen op de locaties.*
 - b. *Het huidige netheidsniveau voortzetten maar daarbinnen bekijken of de methoden, planning en ook de afstemming kan verbeteren.*
 - c. *In combinatie met de aanpak van hotspots de plekken met veel inzet aanpakken, door bijvoorbeeld samen met overige actoren afspraken te maken over reiniging en afvalvoorzieningen.*

4. **Bijdrage leveren aan de circulaire economie:** de gemeente wil naast een schone stad ook stappen zetten in het bijdragen aan een circulaire economie waar afval als grondstof wordt ingezet. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij de ervaringen die in diverse pilots in Nederland worden opgedaan. Dit wordt vervolgens vertaald naar specifieke projecten in Maastricht die betrekking hebben op afval & zwerfafval. De bijdrage bestaat enerzijds uit het terugdringen van het materiaal dat potentieel zwerfafval wordt (minder gebruik wegwerpverpakkingen, stimuleren herbruikbare of afbreekbare verpakkingen e.d.) en anderzijds uit het gescheiden inzamelen van diverse stromen zodat deze voor recycling kunnen worden ingezet. Hieronder behoren o.a.:
 - a. *Onderzoeken op welke wijze de gemeente het zwerfafval uit de openbare ruimte in kan zetten als grondstoffen.*
 - b. *Aansluiten bij (landelijke) proefprojecten voor de gescheiden inzameling van zwerfafval middels bijvoorbeeld een beloningssysteem.*

Beschikbare Instrumenten & investeringen

Voor het organiseren van de acties en realiseren van de doelstellingen, wordt de instrumentenmix zwerfafval ingezet; diverse instrumenten waarop kan worden ingezet en die elkaar, in onderlinge samenhang, versterken. Hieronder zijn deze instrumenten in de afbeelding weergegeven. In de uitwerking van het stappenplan komen deze instrumenten terug.

Instrumentenmix zwerfafval

De doelstellingen zoals genoemd, zullen een investering betekenen in zowel uren als ook in geld. Het Afvalfonds Verpakkingen, de regeling waarmee extra aanpak van zwerfafval wordt gestimuleerd (zie hoofdstuk 1), biedt hiertoe mooie kansen. Daarnaast vraagt de aanpak ook capaciteit van de medewerkers van de diverse afdelingen binnen de gemeente en van betrokkenen buiten de organisatie, zoals CNME.

2.4 Volgen van ontwikkelingen: KPI's

Voor het toetsen van het (tussen)resultaat en het doelstellingenambities op korte en lange termijn, is het van belang een aantal Kritische Presentatie Indicatoren (KPI's) vast te leggen die dienen als toets op het resultaat van de inspanningen. Omdat nog niet alle informatie over de huidige situatie bekend is, kunnen de meeste KPI's pas gedefinieerd worden na Fase A (zie hoofdstuk 3). Echter, onderstaande KPI's dienen als eerste aanzet en betreffen KPI's ten aanzien van de beleving van de burger.

1. Het gemiddeld oordeel (rapportcijfer uit buurtpeiling) van de burgers over de netheid mag niet dalen. Daarentegen moet dit cijfer de komende jaren stijgen, waarbij in 2020 het volgende is bereikt:
 - a. in alle buurten tenminste een rapportcijfer 6 wordt gerealiseerd
 - b. het totaal gemiddelde van alle buurten scoort een 7,0.
2. Het percentage burgers dat overlast ervaart van rommel op straat (info uit buurtpeiling):
 - a. is in 2020 in alle wijken onder de 20% gedaald (nu in 13 buurten meer dan 20%)
 - b. in wijken waar dat in 2014 reeds het geval is, zijn de cijfers minimaal verbeterd.

3 Stappenplan realiseren doelstellingen

Op basis van onderstaande stappen wordt een start gemaakt met het realiseren van de doelstellingen.

3.1 Gefaseerde aanpak

De komende jaren wordt stapsgewijs toegewerkt naar een duurzame aanpak die meer en meer is gericht op preventie van zwerfafval en het recycleren van de afvalstromen. Wanneer we dit vertalen naar de aanpak van zwerfafval, volgen daaruit de volgende fasen:

A. Prioriteiten bepalen en uitstippelen aanpak

- Rubriceren en prioriteren hotspots
- Inzet op gedragsbeïnvloeding en gedragsverandering
- Doelgroep analyse & aanpak per doelgroep bepalen
- Plan van aanpak hotspots
- Organisatie voor uitvoering projecten
- Opzetten Van Afval Naar Grondstof (VANG)

B. Aanpakken van ontbrekende schakels, opzetten pilots

- Optimalisatieplan afvalvoorzieningen & inrichting
- Communicatieplan & Campagne
- Educatie & Participatie
- Evenementen & afval
- Aanpakken hotspots met hoogste prioriteit
- Vaststellen KPI's en monitoring

C. Structurele aanpak uitrollen

- Uitrollen acties op participatie, communicatie e.d. op basis van fase A en B.
- Positieve resultaten uit pilotprojecten breed verspreiden
- Doelgroep benadering uitrollen door in te zetten op bewustwording en gedrag per doelgroep.

Als fundament onder deze acties, blijft de reiniging een essentiële schakel. Dit betekent dat de inzet van reiniging voortgezet wordt, en op basis van de resultaten uit de andere projecten wordt aangepast. Reiniging levert de voorwaarde voor een schone openbare ruimte, wanneer andere initiatieven nog niet zijn opgestart of geen succes hebben.

3.2 Fase A: Prioriteiten bepalen en uitstippelen aanpak

De onderstaande activiteiten worden als eerste uitgevoerd als uitrol van de genoemde ambities. Deze activiteiten leveren de input voor de structurele aanpak op lange termijn. Vanuit deze acties kunnen in de loop van 2016 specifieke projecten worden uitgerold.

De hotspots, plekken die op dit moment veel overlast kennen, zijn bekend en in beeld gebracht. Echter, gedetailleerde informatie over bijvoorbeeld de mogelijke veroorzakers, omgevingsfactoren en vervuilmomenten zijn nog niet inzichtelijk.

Rubriceren hotspots & prioriteren

De huidige hotspots worden gerubriceerd naar vergelijkbare hotspots. Hiervoor wordt aanvullend informatie verzameld door in het veld en vanuit de organisatie informatie in te winnen over de oorzaken, momenten en lokale specifieke situatie zoals veroorzakers en omgevingsfactoren. De

resultaten van de hotspotanalyse worden vastgelegd en vormt de basis voor de aanpak de komende jaren. Op basis van de rubricering worden de hotspots geprioriteerd.

Naast de reguliere monitoring worden zo snel als mogelijk ook de specifieke hotspots door middel van een gedetailleerde nulmeting en herhalingsmetingen in beeld gebracht. Deze metingen worden opgestart en voorgezet, zodat voor en na de interventies informatie bekend is en het effect kan worden gevolgd.

Inzet op Gedragsbeïnvloeding en Gedragsverandering

Het succesvol aanpakken van zwerfafval heeft een directe relatie met het inspelen op het gedrag van mensen. Veel mensen vertonen bewust of onbewust ongewenst gedrag. Daarom is het belangrijk in de aanpak van zwerfafval optimaal in te spelen in het beïnvloeden van het gedrag, zodat men positief afvalgedrag gaat vertonen. Dit legt de basis voor succesvolle vervolgstappen.

Voor een goed begrip van gedrag, organiseert de gemeente voor haar eigen medewerkers een training 'Gedragsbeïnvloeding Zwerfafval'. Hiermee krijgen de medewerkers inzicht in de succesvolle aanpak en ook valkuilen in het positief beïnvloeden van gedrag. Door deze kennis, kan ingeschat worden welke maatregelen in de praktijk zullen werken en welke minder goed of zelfs slecht bijdragen aan de gewenste resultaten.

Doelgroep analyse & aanpak per doelgroep

Op basis van de hotspots en de gedragsbeïnvloeding wordt een analyse gemaakt van de doelgroepen in relatie tot zwerfafval. Deze doelgroepen worden ingedeeld op belang en de manier waarop ze betrokken zijn bij het veroorzaken of de aanpak van zwerfafval. Daarna kan bepaald worden wat de doelen zijn per doelgroep. Bij de doelgroep analyse wordt onderscheid gemaakt tussen de doelgroep veroorzakers en de doelgroep beïnvloeders. Dit legt de basis voor het insteken van vervolgcacties en projecten. Door deze doelgroepenanalyse ontlede we de motivatie voor het veroorzaken van het ongewenste gedrag en daarmee ook de mogelijke oplossingen zodat dit gedrag positief kan worden omgedraaid. Dit geeft de aanknopingspunten voor het bepalen van de vervolgcacties en de in te zetten instrumenten

Plan van aanpak hotspots

De verdieping van de hotspots levert inzicht in de oorzaken van de hotspots, doelgroepen en mogelijke oplossingen. Deze worden vertaald naar een plan van aanpak en uitgerold over de diverse hotspots, indien nodig gefaseerd. Daarbij worden in ieder geval de volgende hotspots aangepakt: hangplekken, snoeproutes, winkelcentra en evenementen.

Organisatie voor uitvoering projecten

Voor het begeleiden en uitrollen van de projecten wordt, naast het opzetten van projecten en het in beeld brengen van de hotspots, ook de interne organisatie ingericht. Dit betekent dat er een projectgroep wordt samengesteld die de strategie uitzet, bewaakt en de projecten gaat begeleiden/controleren.

Opzetten Van Afval Naar Grondstof (VANG) in Maastricht

De ambitie van de gemeente is een structurele bijdrage te leveren aan het terugdringen van afval en meer afval in te zetten als grondstof. Op dit moment loopt de stad op gebied van huishoudelijk afval voorop in Nederland en dat wil Maastricht zou houden. Deze ambitie dient verder uitgewerkt te worden in een discussiestuk voor zwerfafval waarin de mogelijkheden en kansen worden benoemd die binnen Maastricht aanwezig zijn voor het zoveel mogelijk hergebruiken en recyclen van het zwerfafval uit de openbare ruimte.

3.3 Fase B: aanpakken ontbrekende schakels, opzetten pilots

3.3.1 Optimalisatieplan afvalvoorzieningen & inrichting

De huidige afvalvoorzieningen worden verbeterd door optimaal in te spelen op de preventieve werking die afvalbakken hebben en door misbruik van de afvalbakken tegen te gaan. Dit draagt bij aan een schonere buitenruimte.

Inventariseren huidige situatie

De inventarisatie van de huidige afvalbakken wordt gecontroleerd en waar nodig aangevuld met ontbrekende gegevens over aantallen, plaatsen, typen en kwaliteit. Daarvoor kan het Afval Voorzieningen Informatie Systeem (AVIS) worden gebruikt waarmee snel en doeltreffend deze gegevens worden ingewonnen. Alle gegevens worden vastgelegd in een basiskaart. Bovendien worden de locaties vastgelegd waar regelmatig problemen of overlast plaatsvindt. Denk hierbij aan het dumpen van huishoudelijk afval, regelmatig overvolle afvalbakken, vandalisme (graffiti, brand e.d.) of bijplaatsing.

Plaatsing & typen afvalbakken optimaliseren

De inventarisatie en veel voorkomende problemen worden vertaald naar keuzes over toe te passen typen, kleuren, locaties (plaatsingscriteria), loopafstanden in relatie tot de soort locatie, uitbreiding, verplaatsing of verwijdering van afvalbakken. Deze afspraken worden enerzijds technisch ingestoken, maar ook wordt nadrukkelijk vanuit de gebruiker geredeneerd zodat de gebruikers de afvalbak kunnen benutten voor het doel waarvoor deze wordt geplaatst in de openbare ruimte, op een logische plek met een acceptabele loopafstand.

Afspraken 25 meter-regel voor ondernemers aanscherpen en toetsen

Ondernemers zijn verantwoordelijk voor het schoonhouden van de directe omgeving. Vaak zien we dat gemeentelijke afvalbakken binnen deze afstand staan. Dit levert onduidelijke situaties op. Daarom wordt bekeken in hoeverre de 25 meter-regel wordt toegepast en of dit impact heeft voor de huidige afvalbakken in de stad. Hiervoor wordt een concreet voorstel uitgewerkt dat ingaat op de huidige regels en huidige situatie. Ook worden ondernemers geattendeerd op de afspraken zodat zij bewustzijn van hun verantwoordelijkheid.

Opstellen richtlijn (zwerf)afvalbewuste openbare ruimte in handboek Inrichting

De inrichting heeft een belangrijke invloed op het gebruik van de openbare ruimte en daarmee ook op de vervuiling. De inrichting kan ongewenst afvalgedrag uitlokken en ook kan een inrichting door gemaakte keuzes onhandig zijn voor het beheren. Daarom wordt een richtlijn opgezet, die vanuit gedrag en beheerbaarheid adviezen geeft over de inrichting.

Uitrol optimalisatie

De keuzes die voortkomen uit de inventarisatie en eventuele afspraken over de 25 meter-regel leiden tot een optimalisatie van de afvalvoorzieningen. Deze optimalisatie wordt gefaseerd uitgerold, te beginnen bij de gebieden met de grootste impact en problemen.

3.3.2 Communicatieplan en -campagne

De resultaten van de hotspotanalyse (doelgroep analyse & gedragsanalyse) laten zien met welke boodschap, richting welke doelgroepen en op welke locaties actie gewenst is. Deze informatie wordt meegenomen in het opzetten van een communicatieplan 'schone leefomgeving'. In dit communicatieplan wordt de strategie, aanpak en uitwerking naar concrete communicatieacties opgenomen. Hiermee wordt bepaald of bestaande campagnes en initiatieven (zoals Sjiek & Sjoen, Schone Maas) hierin worden verwerkt of dat er een nieuwe aanpak nodig is. Ook worden de methodieken en middelen besproken zoals het werken met pictogrammen, herkenbare beeldmerken en pakkende slogan(s).

Bepalen doel & aanpak communicatie

Het gewenste doel, de boodschap die met de communicatie overgebracht wordt en de doelgroepen die moeten worden bereikt, worden bepaald en vastgelegd. Dit leidt tot een strategie hoe, wanneer en met welke middelen de communicatie wordt uitgerold en dit sluit aan bij de hotspotanalyse zodat gericht de capaciteit wordt ingezet. In ieder geval is het belangrijk de mensen te informeren over de ongewenste effecten van zwerfafval en hoe zwerfafval voorkomen kan worden (wenselijke norm). De hoofdlijn van de communicatie bestaat uit een algemene boodschap die door de gehele gemeente wordt gebruikt. Deze wordt algemeen, maar ook bij specifieke projecten of activiteiten toegepast, al dan niet in aangepaste vorm. Deze aanpak wordt vastgelegd in een communicatieplan. In het communicatieplan wordt aandacht besteedt aan de middelen, vorm, mogelijkheden e.d.. In ieder geval wordt voor de inzet van de geschreven media, internet & social media een aanpak opgezet. Centraal onderdeel hierin vormt de nieuwe website (bijvoorbeeld de website www.gemeentemaastricht/schoon) waarop alle informatie over initiatieven, educatie, afvalscheiding, communicatie en dergelijke eenvoudig beschikbaar is.

Communicatie in uitvoering

De uitvoering is een belangrijk middel waarmee wordt gecommuniceerd. De voertuigen, kleding, materialen en dergelijke vormen een uiterst tastbare en zichtbare vorm van communicatie. Daarvoor wordt een specifieke aanpak uitgewerkt, die ingaat op de rol van de uitvoering in de communicatie over een schone stad en die aansluit bij overkoepelende activiteiten.

Start gemeentelijke campagne

De gekozen aanpak wordt verwerkt naar een campagne met beeldmerk & slogan/motto die wordt uitgerold. De campagne sluit aan bij de doelgroepen die bereikt dienen te worden. Deze campagne is overkoepelend maar met een duidelijke, aansprekende en herkenbare boodschap. Deze campagne heeft tot doel het informeren en bereiken van alle inwoners met de algemene boodschap dat zwerfafval ongewenst is. Op de nieuwe gemeentelijke website (bijv. www.gemeentemaastricht/schoon) kunnen inwoners meer informatie vinden over de campagne en de aanpak van zwerfafval algemeen.

Uitrol specifieke campagnes of acties op hotspots

Na de uitrol van de gemeentelijke campagne wordt voor enkele gebieden of doelgroepen een meer specifieke campagne opgezet, die aansluit bij de locatie en doelgroepen. Deze campagnes sluiten aan bij de gemeentelijke campagne maar zoomen in op de specifieke situatie. Dit maakt de communicatie sterker waardoor meer impact wordt bereikt op de hotspots. In ieder geval worden voor de snoeproutes en winkelcentra aparte acties uitgezet.

3.3.3 Educatie & Participatie

Educatie is een belangrijke sleutel in het bewust maken van zowel jeugd als ook de omgeving zoals ouders, familie en anderen, hoe zwerfafval voorkomen kan worden. Daarom is educatie een belangrijk onderdeel in de aanpak van zwerfafval en vormt het samen met participatie een middel om samen met bewoners, bedrijven en organisatie aan het probleem van zwerfafval te werken,

Opzet educatieprogramma

In samenwerking met het CNME wordt een educatieprogramma voor basisscholen, voortgezet onderwijs, mbo, het hoger (beroeps)onderwijs en wetenschappelijk onderwijs (wo) opgezet. In dit plan wordt de aanpak van de educatie vastgelegd inclusief de wijze waarop deze wordt uitgerold. Door middel van o.a. wedstrijden, challenges, excursies en onderzoekopdrachten zullen kinderen, leerlingen en studenten op interactieve wijze bewust worden gemaakt van de gevolgen van zwerfafval. Door op alle niveaus in te zetten, ontstaat een terugkerend karakter en een brede benadering van alle groepen, die de basis legt voor de toekomst.

Organiseren schoonmaakdagen

In het kader van educatie alsmede voor bredere bewustwording worden jaarlijks schoonmaakdagen georganiseerd in samenwerking met het CNME, onderwijs en andere maatschappelijke partners. Op

deze dagen gaan vrijwilligers én medewerkers van de gemeente op pad voor het opruimen van de buitenruimte. Er wordt hier aangehaakt bij de European Clean up Day in november, Burendag van NLDoet in september als ook de opruimacties rondom het project Schone Maas in het voorjaar.

Beloningssysteem

De landelijke (recente) ontwikkelingen rondom statiegeld laten zien dat statiegeld op dit moment een belangrijke factor is in het stimuleren van positief gedrag. Statiegeld op grote flessen blijft bestaan. In de toekomst wordt een aparte regeling opgezet voor inzameling van kleine flesjes en blikjes. Vanwege de ambities van de gemeente Maastricht wordt geprobeerd aan te haken bij de landelijke pilotprojecten gericht op beloningssystemen voor veel voorkomende vervuiling.

3.3.4 Evenementen & afval

De evenementen in Maastricht leveren een belangrijke bijdrage aan de beleving en activiteiten in de stad, maar ze veroorzaken ook veel extra vuil. Tijdens deze evenementen heeft een organisator te maken met het afval op en om het evenemententerrein en de gemeente vooral met zwerfafval in de aanlooproutes. Met het evenement 'de 11de van de 11de' als pilot wordt een nulmeting uitgevoerd en een plan van aanpak opgesteld met als doel het voorkomen van zwerfafval zowel op evenemententerrein zelf als op de aanlooproutes. De conclusies en aanbevelingen uit deze pilot worden vervolgens gebruikt voor andere evenementen met vergelijkbare structuur en organisatie.

3.3.5 Aanpakken hotspots met hoogste prioriteit

De hotspots, die in fase A in beeld zijn gebracht en de hoogste prioriteit hebben gekregen, worden aangepakt op basis van het plan van aanpak. Hierbij worden keuzes gemaakt voor de inzet, capaciteit en kosten die samengaan met het uitvoeren van deze acties. De projectgroep is hierin leidend.

3.3.6 Aanvullen KPI's en Monitoring

Voor het toetsen van de resultaten en het volgen van ontwikkelingen, worden nadat de eerste (pilot)projecten zijn uitgevoerd, de KPI's zoals benoemd in paragraaf 2.4 verder aangevuld. Deze KPI's maken duidelijk wat in de komende jaren bereikt gaat worden. Deze ambities worden gevolgd door het voortzetten en aanscherpen van de huidige beleidsmetingen van kwaliteit en de metingen van de beleving (buurtmonitor). Daarnaast worden andere gegevens verzameld en gekoppeld aan de objectieve metingen zoals de meldingen en ook financiële overzichten. Hierdoor kunnen de effecten van de projecten die de komende jaren worden uitgerold worden gevolgd.

3.4 Fase C: Structurele aanpak uitrollen

De punten uit paragraaf 3.2 leggen de noodzakelijke en essentiële basis voor de aanpak van zwerfafval. Door het verzamelen van de informatie over locaties, doelgroepen en het opzetten van communicatie, educatie, evenementenaanpak en monitoring ontstaat het fundament onder de aanpak van zwerfafval. De resultaten uit die stappen worden vervolgens vertaald naar projecten en pilots. Stap voor stap wordt kennis opgedaan over de situatie en de aanpak daarvan. In de loop van 2016 zal de basis voor een belangrijk deel gelegd zijn en kan gericht worden gewerkt aan vervolgprojecten en structureel uitrollen.

4 Resultaat: een doorkijk naar 2022

De visie en aanpak zoals in voorgaande hoofdstukken is beschreven zorgt voor een kentering in de aanpak van zwerfafval. In 2022 zijn de huidige hotspots aangepakt door een gezamenlijke aanpak van de gemeente in combinatie met de lokaal betrokkenen op deze hotspots. Inzet op gedragsverandering staat centraal. Voor de hotspots in de wijken zijn afspraken gemaakt met de betrokkenen in de omgeving en indien nodig, zijn de hotspots aangepast door bijvoorbeeld voorzieningen te plaatsen of aanpassingen in de inrichting te doen. In deze samenwerking wordt vooral ingezet op de preventie van afval met als gewenst resultaat minder vervuiling. Voor vervuiling op specifieke piekmomenten (evenementen, binnenstad e.d.) zijn goede afspraken gemaakt over de wijze waarop, en door wie, zwerfafval wordt voorkomen, waarbij de feitelijke probleemhouders vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een belangrijke bijdrage leveren.

De campagnes en educatieprogramma's zorgen ervoor dat alle inwoners, maar ook bezoekers en werknemers, in contact komen met de goede normen waar Maastricht voor staat. De schone stad met eigen verantwoordelijkheid staat centraal. Dit komt terug in de lokale uitingen, tijdens evenementen, op het wagenpark van de reiniging en ultiem in de educatieprogramma's op de diverse onderwijsinstellingen. Alle informatie over een schone stad en het gewenste gedrag op gebied van afvalscheiding en hergebruik zijn eenvoudig te raadplegen via internet en interactieve media. Hiermee krijgen bewoners en bezoekers de basiskennis eenvoudig aangereikt, waarmee de eerste stap richting positief gedrag is gezet.

Deze eerste stap richting positief gedrag wordt ondersteund door een optimale samenwerking in de interne organisatie. Dit betekent dat in de gehele keten van planvorming naar ontwerp, aanleg, realisatie en beheer reeds aandacht is voor het onderhouden van de buitenruimte. De expertise van de reiniging krijgt hierin een belangrijke plaats. Voor de gehele fysieke buitenruimte en specifiek voor de aanwezige voorzieningen voor afval wordt geredeneerd vanuit de gebruikers. Hier wordt vooraf op ingespeeld door de ontwerpen te toetsen op beheerbaarheid en ook te toetsen op het gebruik. De richtlijnen voor ontwerp en vormgeving worden hierop aangevuld en getoetst bij elke ontwikkeling. Door de interne korte lijnen en duidelijke afspraken wordt in de gehele gemeente met een uniforme aanpak gewerkt, wat zich vertaalt in een herkenbaar beeld in de buitenruimte.

De reiniging in 2022 is met name ingestoken op het waarborgen van een schone stad binnen de geldende afspraken. De invulling is hierbij deels verschoven van reinigen naar meer adviseren, ondersteunen, controleren en bijsturen. Vooral de praktijkervaring van de reiniging is cruciaal in het continu verbeteren van de aanpak van vervuiling. Een deel van de medewerkers richt zich, naast de reguliere taken, specifiek op het stimuleren van goed afvalgedrag en het opsporen van knelpunten, bijvoorbeeld door een bijdrage te leveren aan het afval scheiden bij scheidingsstations, het begeleiden van opruimacties in de wijken door bewoners of het ondersteunen tijdens evenementen, in samenspraak met deze evenementen. Daarnaast zorgt de reiniging met een efficiënte inzet voor het waarborgen van de afgesproken netheid van de stad door in te grijpen op de plekken die vervuilen. De inzet wordt hierbij geleverd door een samenwerking vanuit een vast kernteam van reinigers, aangevuld met een flexibele schil die vanuit de sociale invalshoek wordt ingevuld.

De ingezamelde afvalstromen worden in 2022 voor een groot deel afgevoerd en hergebruikt als grondstoffen, waar mogelijk lokaal. Hierbij sluit Maastricht aan bij de landelijke en ook Europese ontwikkelingen, waarmee de gemeente een bijdrage levert aan een duurzame toekomst.

Bijlage 1: Resultaten buurtpeiling rapportcijfer

Rapportcijfers 2014 - Buurten				
	Rapportcijfer van perken, plantsoenen en parken	Rapportcijfer van openbare ruimtes	Rapportcijfer van schoonhouden van openbare ruimte	Rapportcijfer van onderhoud wegen, paden en pleintjes
Binnenstad	7	7	7	7
Jekerkwartier	7	7	7	7
Kommelkwartier	6	7	6	7
Statenkwartier	6	6	6	6
Boschstraatkwartier	6	6	7	7
Sint Maartenspoort	6	6	6	7
Wyck	7	7	7	7
Villapark	7	7	7	7
Jekerdal	8	7	7	7
Biesland	7	7	7	7
Campagne	7	6	7	6
Wolder	6	6	6	6
Sint Pieter	7	7	6	6
Brusselsepoort	6	7	6	6
Mariaberg	6	6	6	6
Belfort	6	7	6	6
Pottenberg	7	6	6	6
Malpertuis	7	6	6	6
Caberg	6	6	6	6
Oud-Caberg	7	7	6	6
Malberg	7	7	6	6
Dousberg-Hazendans	7	6	6	6
Daalhof	6	7	6	6
Boschpoort	6	5	6	6
Boscherveld	7	6	5	4
Frontenkwartier	7	7	6	6
Belvédère				
Lanakerveld	6	7	4	5
Wyckerpoort	6	6	6	6
Heugemerveld	6	6	6	6
Wittevrouwenveld	6	6	6	6
Nazareth	6	6	6	5
Limmel	6	6	6	6
Scharn	7	7	7	7
Amby	6	7	7	6
Beatrixhaven				
Borgharen	8	5	6	5
Itteren	6	5	6	5
Meerssenhoven	6	3	6	4
Randwyck	7	7	7	7
Heugem	6	7	7	6
Heer	6	7	6	6
De Heeg	7	6	6	6
Vroendaal	7	7	6	6

< 4
5 < 6
6 < 7
7 < 8
>= 8

Bijlage 2: Resultaten buurtpeiling '% ervaart overlast'

Overlast 2014 - Buurten				
	Veel overlast van rommel op straat in uw buurt (%)	Veel overlast van straatmeubilair dat vernield is (%)	Veel overlast van bekladde muren of gebouwen in uw buurt (%)	Veel overlast van hondenpoep op de stoep, straat of in de perken in uw buurt (%)
Binnenstad	15	9	20	36
Jekerkwartier	10	11	19	24
Kommelkwartier	20	4	27	30
Statenkwartier	17	7	21	38
Boschstraatkwartier	17	6	16	41
Sint Maartens poort	13	6	11	31
Wyck	16	5	9	20
Villapark	8	3	8	26
Jekerdal	6	3	6	31
Biesland	2	5	7	17
Campagne	5	3	10	19
Wolde	12	7	4	32
Sint Pieter	24	11	15	17
Brusselse poort	25	4	7	22
Mariaberg	34	14	12	52
Belfort	19	10	8	24
Pottenberg	24	13	8	39
Malpertuis	27	16	11	37
Caberg	25	16	6	43
Oud-Caberg	14	12	8	37
Malberg	20	11	7	40
Dousberg-Hazendans	12	5	2	30
Daalhof	23	11	8	40
Boschpoort	12	3	8	33
Boscherveld	46	0	19	55
Frontenkwartier	14	7	12	47
Belvédère				
Lanakerveld	8	18	0	29
Wyckerpoort	14	7	11	33
Heugemerveld	22	10	12	38
Wittevrouwenveld	26	13	10	56
Nazareth	17	21	9	43
Limmel	26	12	12	47
Scharn	18	4	11	27
Amby	12	8	6	34
Beatrixhaven				
Borgharen	15	12	5	43
Itteren	9	9	4	30
Meerssenhoven	64	100	0	44
Randwyck	13	9	11	30
Heugem	11	2	3	28
Heer	12	4	4	37
De Heeg	22	12	8	45
Vroendaal	16	12	10	37

< 8
8 < 16
16 < 23
23 < 31
>= 31

Bijlage 3: hotspots

Maastricht - Oost		Maastricht - West	
1	Petrus Bandenplein	32	Basketbalveld Aureliushof
2	Burgemeester Kessensingel (vanaf rotonde naar stoplichten)	33	Grasveld Aureliushof
3	Demerstraat (pleintje)	34	Winkelcentrum Daalhof
4	Borgharenweg	35	Grasveld Apollohof
5	Jeugdthek Rijksweg (de Heeg)	36	Vennepark noord en zuid
6	Jeugdthek Molensingel	37	Rozenpark Malperthuis
7	Olympiaweg	38	Tamboerijnstraat (Park)
8	Stadionweg + Parkeerplaats Kasteeltje Geusselt en aanpalend gebied	39	Peter Huijsenlaan
9	Schamerweg (m.n. gebied tussen AH en rotonde afslag Sibemaweg)	40	Sandersweg (slingerberg)
10	Heugemerweg (achterkant appartementen veel jeugd)	41	Het Rondeel
11	Achterkant + voorkant station NS (stationsplein en vanaf Sphinxlunet tot st. Antoniuslaan)	42	Potteriestraat
12	Limburglaan	43	Terra Cottalaan
13	Milieuperron achter de Gamma WVV	44	Via Regia
14	Köbbesweg	45	Cabergerweg
15	Winkelcentrum WVV	46	Fort Willemweg
16	Frankenlaan	47	Blauw dorp (kern)
17	Jeruzalemweg	48	Widelanken
18	Terblijerweg (m.n. vanaf Geusselt tot aan afslag Gamma)	49	Gouden weg
19	Jeugdthek borgharen	50	Bosstraatkwartier (Capucijnenstraat)
20	Jeugdthek Itteren	51	Maagdendries
21	Fregatweg	52	Winkelcentrum Malberg
22	Koningsplein (bij bankjes/vrijheidsbeeld)	53	Winkelcentrum Caberg
23	Oranjeplein	54	Winkelcentrum Belfort
24	Parkeerplaats bij de molen Rijksweg	55	Winkelcentrum Brusselse Poort
25	Parkje bibliotheek Akersteenweg		
26	Hubert van Doornweg (Weg door Vinkenslag)		
27	Miradorplein		
28	Schoolstraat Borgharen		
29	Kardinaal van Rossumplein (rondom de kerk)		
30	Bolderikplein		
31	Dr. Schaepmanstraat (Vanaf afslag Konig Clovisstraat naar milieuperron).		